

навантаження на сумлінних платників податків [1]. Таким чином, модернізація контролюючих органів та забезпечення нових підходів до роботи дозволить підвищити ефективність податкового адміністрування.

Сьогодні визначені підходи до вимірювання основних показників діяльності контролюючих органів, що дозволить здійснювати управління за цілями, розробити системи мотивації персоналу, ризик менеджменту, управління якістю. На нашу думку, застосування сучасних технологій інтелектуального аналізу інформації у системі оцінювання результативних показників діяльності контролюючих органів забезпечить підвищення якості операційної діяльності, точність прогнозування податкових надходжень, встановлення обґрунтованих завдань, здійснення кількісного аналізу податкових ризиків та зменшення їх впливу на загальний результат. Для створення зручних умов подання платниками податків податкової звітності в електронному вигляді передбачено автоматичне заповнення декларацій даними, які вже наявні в базі даних ДФС, та одночасне здійснення арифметичного та логічного контролю цих даних, що зробить неможливим подання декларації з помилками. Окрім цього, платникам податків буде надано можливість одразу після заповнення декларації отримати інформацію щодо стану своїх розрахунків із бюджетом з урахуванням податкового зобов'язання за цією декларацією та можливість одразу сплатити податкове зобов'язання.

Вважаємо, що покрокове досягнення поставлених завдань неодмінно призведе до скорочення витрат на адміністрування податків, а відтак, позитивно вплине на підвищення ефективності роботи фіскальних органів в Україні.

Література:

1. Волкого С.О. Модернізація ДПС України як фактор сприяння розвитку малого бізнесу / С.О. Волкого // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://trade.donduet.edu.ua/download/2013/35/Orlova.pdf>

2. Модернізація державної податкової служби України 1: Звіти наглядової ради з питань реалізації проекту. - Режим доступу: <http://sts.gov.ua/moderniza-tsiya-dps-ukraini/naglyadovara-da-z-pitan-rea/>.

Тетяна Панько

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доц. Дем'янюк О. Б.

ОСОБЛИВОСТІ МИТНО-ТАРИФНОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНИ З ЄС

Сучасний етап розвитку України характеризується постійним зростанням обсягів та розширенням масштабів міжнародної торгівлі й не тільки з найближчими сусідами (країнами – державами СНД), а значною мірою за рахунок держав – членів ЄС. Відбувається поглиблення інтеграції міжнародних вимог у національну практику митного регулювання України. Інтеграція до системи світових господарських зв'язків, які формуються й реалізуються на ринкових засадах, об'єктивно створює умови для оптимального розміщення ресурсів, зростання ефективності національного виробництва, розв'язання соціально-економічних проблем. Проте водночас вона веде до збільшення порушень митних правил та обсягів переміщення товарів контрабандним шляхом.

Основні проблеми, які пов'язані з дослідженням митно-тарифного регулювання в умовах активізації інтеграційних процесів вітчизняних підприємств, знайшли відображення в роботах багатьох вчених та дослідників, а саме: І. Бережнюка, А. Василенка, В. Ваценка, П. Венгеля, О. Гребельника, Ю. Дьоміна, О. Єгорова, Ф. Жоріна, М. Каленського, І. Карамбовича, А. Кирєєва, Б. Кормича, Т. Ліпіхіної, В. Науменка, Ю. Пашка та ін.

Актуальним є те, що саме митно-тарифне регулювання є тим захисним механізмом, який так потрібен для українського товаровиробника в умовах посиленої міжнародної конкуренції.

Митно-тарифне регулювання є найважливіший механізм державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Його головним завданням є захист вітчизняної економіки від зовнішньо-негативних впливів. Митно-тарифні методи регулювання (імпортні та експортні тарифи) є історично першим інструментом протекціонізму і регулювання зовнішньої торгівлі. Вони займають центральне місце в системі реалізації державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Тарифні методи розроблені досить досконально і зведені у системи єдиних митних тарифів. Основним елементом системи митно-тарифного регулювання є митний тариф, який являє собою систематизований перелік ставок мит, якими обкладаються товари, що перевозяться через кордон держави [1, с. 96] Сутність митного тарифу, його роль і значення проявляється через його функції. У науковій літературі немає єдиної думки щодо функцій митного тарифу, хоча більшість дослідників вважають, що йому притаманні фіскальна та регуляторна функції. Інші автори виділяють, крім цих двох, захисну, стимулюючу та політичну. Захисний механізм митного тарифу реалізується через так званий ціновий ефект - спричинене ним подорожчання імпортних товарів дає змогу вітчизняному товаровиробнику скористатися ціною перевагою. У результаті дії цього механізму встановлюється певне співвідношення між світовими цінами та цінами на внутрішньому ринку. Ефективність тарифного захисту обумовлюється тим, наскільки сформованим є останній., а звідси, якими є характер конкуренції та імпортозаміщення на ньому, чинники розвитку тощо.

1 січня 2016 року вступив в силу Розділ IV Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (надалі – Угода), спрямований на лібералізацію торгівлі між Україною та ЄС, яким передбачено поступове зменшення або скасування ввізного мита на товари походженням з ЄС, включаючи вантажні та легкові автомобілі, а також деталі до них. Угода передбачає, що скасування або зниження ставки ввізного мита Україною буде відбуватися, як правило, поступово протягом перехідного періоду, максимальна тривалість якого становить 10 років для певних товарних позицій. У випадку, якщо інше не передбачено в Додатку I-A до Угоди (Тарифний графік України), після закінчення перехідного періоду ставка ввізного мита складатиме 0% [2].

За інформацією Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (МЕРТ), поступове зниження Україною ставок ввізного мита буде відбуватися відповідно до графіків зниження ввізних мит України, що розроблятимуться на щорічній основі МЕРТ. Таке зниження ставки ввізного мита розраховуватиметься за наступною формулою:

Ставка ввізного мита на n-ий рік = Базова ставка/ ставка, що діяла в попередньому році – (Базова ставка / (перехідний період (у роках) + 1)) [3]

Угода про асоціацію передбачає "асиметричне" скасування ввізних мит на користь України. На відміну від ЄС, український ринок не так швидко відкриває свої двері, оскільки тільки невелика частина тарифних ліній буде лібералізована Україною протягом першого року. В основному перехідний період для України сягає від трьох до десяти років, а для автомобільного сектора – п'ятнадцять років. Водночас ЄС повинен досягти повної лібералізації тарифів протягом семи років. Така "асиметрія" дозволить українським підприємствам помірно адаптуватись до нових конкурентних умов.

У тарифному графіку України, що міститься у додатках до Розділу IV Угоди про асоціацію, зазначені базові ставки мит та перехідний період для повної лібералізації.

Візьмемо для прикладу код УКТЗЕД 2009 50 10 00 (сік томатний, що містить цукор). Базова ставка мита становить 10%, перехідний період – три роки. Щоб розрахувати ставку ввізного мита з 1 січня 2016 року, необхідно скористатись наступною формулою [2]:

"базова ставка – (базова ставка / (перехідний період + 1))", тобто з 1 січня 2016 року ставка ввізного мита за кодом УКТ ЗЕД 2009 50 10 00 становитиме: "10-10/4 = 7,5%".

Також відбулося застосування спеціальних захисних механізмів для легкових автомобілів та одягу. Тому з 1 січня 2016 року Україна закрила кордони для старих автомобілів: заборонено ввезення автомобілів, які не відповідають екологічним вимогам стандарту Євро-5, тобто старше 5 років. А вже з 2018 року заборонять ввезення автомобілів нижче Євро-6, а це 2015-2016 рік випуску, тобто старші 3 років. Для автомобілів, які не відповідають класу Євро-5, необхідно буде обов'язкове переобладнання двигуна.

Водночас стане легше завозити в Україну електромобілі. Законом від 25.11.2015 № 822-VIII про внесення змін до Закону про Митний тариф України щодо ввізного мита на електромобілі встановлюється нульова ставка ввізного мита на транспортні засоби, оснащені виключно електричними двигунами (одним або кількома). Таким чином створюються передумови для зниження ціни на електромобілі і збільшення їх питомої ваги на українському автомобільному ринку [4].

Перспективи подальшого розвитку української економіки багато у чому залежать від спрямованості митного регулювання, наукової обґрунтованості застосовуваних заходів. Членство України у СОТ та набуття чинності Угоди про всеохоплюючу зону вільної торгівлі з ЄС вимагає невідкладного перегляду основних умов реалізації методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Тому при розробці змін до митного тарифу слід детально аналізувати кон'юнктуру товарного ринку різних галузей економіки України та відповідно до цього будувати систему методів захисту національного виробника.

Література:

1. Стіпахно Поняття про сутність митного тарифу / Стіпахно // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – №2.- С.95-98.
2. Угода про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:JOL_2014_289_R_0001&from=EN
3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
4. Закон України «Про внесення змін до Закону України про Митний тариф України щодо ввізного мита на електромобілі» від 25.11.2015 № 822-VIII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/822-19>

Ігор Паращук

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доцент Заклекта-Берестовенко О.С.

НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НА ЕТАПІ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Бюджетно-податкова політика є важливим інструментом регулювання економічних процесів. Здійснюючи фіскальну, регулюючу та стимулюючу функції, вона водночас забезпечує як економічну спроможність держави виконувати покладені на неї завдання, так і можливість впливати на напрямки соціально-економічного розвитку.

Сучасний етап розвитку, на якому перебуває податкова система України, можна охарактеризувати як період відновлення, на якому після тривалого становлення фінансових відносин та формування сталих взаємозв'язків відбулася фінансово-економічна криза, що вплинула як на загальний макроекономічний стан, так і на стан державних фінансів. Внаслідок погіршення більшості економічних показників, поглиблення тінізації економіки, виникнення дисбалансів в фінансовій системі держави, що стосуються більшості сфер життя, гостро постала потреба прийняття докорінних рішень для реформування бюджетної системи та проведення ефективної бюджетно-податкової політики.

Значний внесок у дослідження складових бюджетної системи та ефективності бюджетно-податкової політики здійснили також відомі вітчизняні вчені, серед яких слід відзначити В. Л. Андрущенко, І. В. Запатріну, О. В. Зварич, Л. В. Лисяк, І. Г. Лук'яненко, І.О. Луніну, І.О. Лютого, Ю. В. Пасічника, В. М. Суторміну, В. М. Федосова, І. Я. Чугунова, С.І. Юрія та інших.

При проведенні реформування бюджетної системи та бюджетно-податкової політики України слід враховувати, що бюджетно-податкова політика здійснює не лише фіскальну, але й регулюючу та стимулюючу функції, забезпечуючи водночас як економічну спроможність